

POMÔŽE NÁM DRESS CODE K ÚSPECHU?

Čo je to dress code a prečo je vo vašej firme dôležité venovať sa mu?
A aké špecifické pravidlá odievania platia pre politika, manažéra, finančníka či právnik?
Praktické rady v odevnej etikete ponúka Marek Liso, riaditeľ Marco Mirelli.

Štýlobliekani vyjadruje našu osobnosť a reprezentuje nás. Máme však na Slovensku tradíciu vo vkusnom obliekaní?

Momentálne nemáme, ale krok za krokom sa začína vytvárať. Veľa úspešných mužov si však myslí, že už pre nich nie je dôležité venovať sa oblečeniu. Pritom aj kvalitné obliekanie je vonkajším prejavom úspechu. Vo svete sa tradícia odievania budovala stáročia. Z pokolenia na pokolenie sa odovzdával nielen rodinný biznis, ale aj spoločenský status a z neho vychádzajúci štýl odievania. Súčasťou nášho zdravého národovectva môže byť schopnosť nechať sa inšpirovať kultúrami, ktoré majú tradíciu v kvalitnom obliekaní. Mali by sme si povedať, že Slováci ani v obliekaní nie sú o nič horší, dokonca v mnohých prípadoch sme ešte progresívnejší. Musíme len chcieť a vedieť, prečo to chceme.

VOLBA OBLEČENIA DO PRÁCE VYCHÁDZA ZO STRIKTNÉHO BUSINESS FORMAL, S ROZVOJOM TECHNOLOGICKÝCH FIRIEM PRIŠIEL UVOLNENEJŠÍ BUSINESS CASUAL.

Obliekanie je súčasťou celkovej kultúry národa. Zároveň má aj svoje pravidlá. Prečo?

Oblečenie bolo, je a bude vo svojom vývoji ovplyvňované a utvárané módou, kultúrou, spoločenskou etiketou a tradíciou a má aj svoj sociálny rozmer. Napovie nám niečo o spoločenskom postavení človeka, o jeho zaradení v rámci spoločenských vzťahov. Dress code, alebo odevná etiketa, je súhrnom pravidiel, ktoré definujú štýl oblečenia pre určité prostredie, pre jasne zadefinované spoločenské príležitosti.

Čo to znamená v každodennom živote?

Jednoducho povedané, nemôžeme sa vždy slobodne rozhodovať o tom, čo si oblečieme. Medzi typické príležitosti, kde je nutné v našom kultúrnom priestore rešpektovať dress code, patria svadby, pohreby, ale aj významné spoločenské udalosti ako plesy a oficiálne slávnostné večere. V rámci pracovného života sú to významné politické, štátnické a obchodné rokovania. Z voľnočasových príležitostí to môže byť návšteva lepších reštaurácií a hotelov či hranie golfu. Okrem toho sú tu aj profesie, ktorých dress code je špecifický. Bankový sektor, topmanažéri firiem a tí, ktorí komunikujú s verejnosťou či klientmi, sú limitovaní vo výbere svojho oblečenia. Dress code rieši aj oblečenie na rôznych pracovných pozíciách.

Má dôraz na firemný dress code vplyv na jej úspešné fungovanie?

Samozrejme. Firma je živý organizmus, tak ako sme my ľudia. Musí fungovať celistvo, vnútri i navonok. Na vnútorné fungovanie je veľa systémov, ale na vonkajšie je len jeden. Ten, ktorým pôsobíme na okolie. Práve tu sa prejavuje firemná kultúra, ktorá je vždy spätá s odievaním, teda s firemným dress code. Odev a upravenosť vzhľadu nám vždy dodáva sebavedomie, dôveryhodnosť a istotu. To sa prejavuje aj v komunikácii a reprezentácii firmy

navonok. Prirodzeným dôsledkom je dôvera aj úspech spoločnosti na trhu. Množstvo firiem používa na tvorbu dobrého mena PR agentúry, nevedomujúc si, že dobré meno sa buduje neustále. Manažéri, ktorí pochopili, že pri styku s ich firmou je dôležitý každý detail, dbajú nielen o svoj vzhľad, ale aj o výzor svojich zamestnancov. Pretože práve ľudia reprezentujúci firmu potvrdzujú alebo negujú očakávania. Nielen svojou odbornosťou, ale aj prejavom a upraveným vzhľadom. Ak by sme chceli porovnávať, tak môžeme povedať, že to, čo je u jednotlivca osobný štýl, je vo firme firemný dress code.

Prečo by teda manažéri nemali zanedbávať práve túto časť budovania úspešnej firmy?

S dress code firemného odievania je to ako s dizajn manuálom. Pre vytvorenie firemného loga a dizajn manuálu sme ochotní zaplatiť nemalé peniaze, dbáme na farebnosť a každý detail, pričom nezainteresovaný človek veľakrát ani nevie, čo logo symbolizuje. Na druhej strane, ľudia reprezentujúci firmu predstavujú ľudský aspekt a charakter firmy, čo je určite rovnako dôležité, ako logo, možno ešte dôležitejšie. Ak dávate referenciu, dávate ju síce na firmu, ale s odporúčením na človeka, ktorý ju reprezentuje. Takže aký dojem zanechal on vo vás, taký posuniete aj vy ďalej. Prostredníctvom striktného dodržiavania firemného dress code sa taktiež dá doceliť poznaťnosť firmy či organizácie.

Ako vo svojej firme vytvorím dress code?

Ak hovoríme o firemnom oblečení v nadväznosti na firemnú kultúru či komunikáciu, mali by sa firmy zveriť do rúk odborníkom, ktorí ovládajú nielen etiketu odievania a profesný dress code, ale vedia dress code firmy aj zrealizovať. Marco Mirelli vytvorí nielen firemný dress code charakteristický pre danú firmu na základe analýzy firemných farieb z dizajn manuálu, trhu a odvetvia, v ktorom firma pôsobí, ale ho aj dodá na kľúč. Firemný dress code teda robíme komplexne. Na mieru ho navrhujeme a celý ho aj zrealizujeme.

Ktoré organizácie sa preslávili svojou unikátnou etiketou obliekania a môžu nás inšpirovať?

Za príklad nám história dáva organizáciu FBI, kde John Edgar Hoover zaviedol povinnosť pre zamestnancov, vyšetrovateľov úradu, nosiť tmavý oblek v biznis štýle, bielu košeľu, tmavú, konzervatívnu kravatu, tmavé ponožky a čierne topánky. Farebné ponožky boli prísne zakázané. Film Men in Black má dress code už v názve. Ten sa skladá z čierneho obleku, bielej košeľe, čiernej kravaty a z čiernych šnurovacích topánok. Množstvo športových či charitatívnych klubov alebo prestížnych škôl tiež vyjadruje príslušnosť odevom, v niektorých prípadoch uniformou. Môže to byť oblek, klubové sako s logom, alebo niekedy stačí len kravata. Aby sme však okamžite pochopili dress code, stačí sa nám vrátiť do blízkej minulosti, keď sme všetci museli byť pioniermi. Pioniersky dress code je predsa nezabudnuteľný!

Existujú nejaké pravidlá ohľadom firemného dress code platné celosvetovo?

V prípade nadnárodných firiem je to jasné. Dress code je daný tradíciou a odvetvím, v ktorom firmy pôsobia. Je stanovený všeobecne ako svetovo ustálený pojem, charakteristický pre daný druh odievania, ktorý má svoje pravidlá a hranice, v ktorých sa možno pohybovať. V niektorých firmách sa dokonca, najmä pre nižšie pozície, určí osobitný dress code či uniformné oblečenie, ktoré je rovnaké pre všetkých. Väčšinou je dress code vo firmách daný len všeobecne. Často však nie je definovaný len firmou, jej tradíciou a odvetvím, ale aj konkrétnym povoláním.

MANAŽÉRI, KTORÍ POCHOPILI, ŽE PRI STYKU S ICH FIRMOU SÚ DETAILS DÔLEŽITÉ, DBAJÚ AJ O VÝZOR ZAMESTNANCOV.

Z akých pravidiel sa vychádza pri určovaní dress code?

Keď sa obliekate do práce, zvyčajne sa vychádza zo striktného business formal cez menej zošňurovaný business casual až po uvoľnený smart business. Business formal je postavený na tmavom obleku, kravate decentných vzorov a farieb, zvyčajne bielej košeli a decentných doplnkoch. Tento dress code zvyčajne platí pre vrcholových predstaviteľov firmy a keďže tí organizáciu najviac reprezentujú, mal by ich dress code byť synonymom kvality, jednoducho „najdrahší“. S príchodom a rozvojom technologických firiem sa uvoľnili aj požiadavky na oblečenie, z čoho sa vyvinul dress code friday casual, keď zamestnanci mohli nosiť menej formálne oblečenie do práce vždy v piatok pred víkendom. Odtiaľ bol už len krok k business casual, ktorý nie je striktno definovaný. Firma, ktorá by ho chcela umožniť, si ho môže zadefinovať sama v hraniciach toho, ako by mali jej zamestnanci pôsobiť.

Už ste však spomenuli, že dress code je daný nielen firmou, jej tradíciou a našou pozíciou v nej, ale aj špecifickým povoláním. Popíšte to na niekoľkých príkladoch. Ako by sa napríklad mal obliekať politik?

Politici si musia v prvom rade uvedomiť, že verejnosť veľmi ostražito sleduje ich kroky. Často aj celkom nenápadný detail

môže rozhodnúť o ich úspechu, popularite či zvolení. Dress code politika je a musí byť konzervatívny, ak chce, aby ho jeho voliči, ale aj tí, ktorí ho nevolili, brali vážne a aby ho jeho partneri, ale aj protivníci rešpektovali. Tmavošedá a tmavomodrá na oblekoch politikov sú dnes nepísaným pravidlom, ku ktorým sa v lete pridáva ešte stredne sivá. Košele politikov musia mať vždy dlhé rukávy a pri voľbe kravaty nesmie politik okrem jej textúry a vzhľadu podceňovať jej farbu, pretože farby vzbudzujú v ľuďoch emocionálne reakcie a tie si ľudia pamätajú dlhšie, ako ostatné pocity.

Ako sa tento dress code odlišuje od pravidiel odievania napríklad pre právnikov?

Právnik je najkonzervatívnejšie povolanie, bez miesta pre veľké experimenty a výstrednosť. Na rozdiel od politikov, ktorých kariéra je viazaná na vôľu či nevôľu voličov, ich pôsobenie v rámci svojho stavu je zväčša celoživotné, hierarchizované a skryté pred médiami. Ich oblečenie by malo mať istú vážnosť s jasným odkazom na konzervatívne prvky. Pre právnikov na všetkých pozíciách je povinný tmavý oblek a tiež tmavšia kravata. Nie sú vhodné nápadné dezény či textúry, ako je napríklad výrazný „mafiansky“ prúžok. Kombinácia tmavšej košele a svetlejšej kravaty je neprípustná.

Predpokladám, že prísne konzervatívny je aj dress code finančníkov.

Skôr by som ho označil ako tajomný. Každý detail rozhoduje. Pre pánov, ktorí sa chcú zaradiť do armády úspešných finančníkov, to znamená nosiť na mieru ušitý oblek v šedej či tmavomodrej farbe, klasická košeľa s dvojitými manžetami, diskrétné manžetové gombíky, hodvábná kravata a kvalitné čierne šnurovacie topánky. S hnedými topánkami na nohách by páni v tejto komunite neus-

peľi. Biele košeľe vo svete nosia najmä mladí, začínajúci finančníci z obavy, aby neurobili chybu, ale tí starší si trúfajú napríklad aj na pastelové odtiene košiel a radi sterilnú šed' na oblekoch oživia aj farebnejšími podšívkami. Oblek je v tejto tvrdo hierarchizovanej branži niečo ako vojenská uniforma. Ako sa generálska uniforma svojou noblesou a použitými symbolmi podstatne líši od uniformy nižších vojenských hodností, tak sa musí oblek šéfa banky či člena správnej rady odlišovať od oblekov jeho podriadených, nehovoriac o jeho začínajúcich kolegoch.

Poskytuje dress code manažérom viac voľnosti ako konzervatívne pravidlá pre právnikov, finančníkov či politikov?

Čiastočne. Manažér by ako reprezentant firmy pri plnení všetkých povinností mal svojím oblečením reprezentovať aj sám seba, svoj štýl a vkus, ale nemal by pôsobiť príliš výstredne. Dress code manažérov má na prvý pohľad mať najvyššiu kvalitu. Na rozdiel od striktných pravidiel pre finančníkov, politikov a právnikov má manažér väčšiu slobodu vo farbách a vzoroch, aj pri výbere doplnkov. Na slobodný výber však treba mať širokú ponuku a práve tú poskytuje Marco Mirelli. Kompletne vieme obliecť vás či celú firmu, nech zvolíte akýkoľvek dress code.

